

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 12

*Матеріали X Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Історія, сучасність, зарубіжний досвід”
м. Київ, МАУП, 6 листопада 2014 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 24.09.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук., проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук., проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук., проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук., проф.;
К. В. Муравйов, канд. юрид. наук., доц.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Л. В. Романова, д-р екон. наук, проф.;
В. Є. Сафонова, д-р екон. наук;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соц. наук, проф.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук., проф.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 12: Матеріали Х Всеукр. наук.-практ. конф. “Історія, сучасність,
зарубіжний досвід”, 6 листоп. 2014 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова)
[та ін.]. — 2014. — 460 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Новальська Н. І., Падун Н. П. Трансформація цілей організації в ключові показники результативності управління.....	86	Кійко В. В. Аналіз досвіду європейських країн у формуванні системи державних органів фінансового контролю.....	134
Хоменко О. О. Основні напрями державного управління в українській державі 1918 року	91	Костюк Т. О. Політична криза в Україні як наслідок низької динаміки змін політичних інститутів і процесів	137
Морозова Н. Г. Необхідність та можливість державного регулювання сфери соціального захисту на національному ринку праці	95	Самойленко О. П. Державна функція захисту прав людини у суспільстві, що трансформується.....	139
Погорєлова І. С. Державотворчі процеси доби Центральної Ради.....	98	Муравйов К. В. Щодо поняття “юридичних гарантій” та їх видів.....	142
Бисенбаєв Ф. К. Європейський опыт реалізації принципа справедливості.....	103	Головченко В. В., Головченко О. В. Право народу на повстання	146
Бандурка А. С. Санітарний кордон як метод протидії розповсюдженню радикальних ідей	107	Малащук Д. В. Вплив політико-правових чинників на формування інвестиційного клімату	149
Баєва Н. Г. Новітні тенденції державного регулювання амбулаторної акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні.....	110	Гольцов А. Г. Внутрішня геополітика сучасної України: актуальні завдання та проблеми.....	151
Оваденко О. І., Руть Ю. В. Значення графології для роботи з кадрами у державному управлінні	113	Ковальчук А. Ю. Місце державної фіскальної служби України у механізмі забезпечення фінансової безпеки	155
Хилевич М. В. Археологічна періодизація історії становлення української державності з точки зору ефективності економічного розвитку	122	Шашкова-Журавель І. О. Характеристика європейської правової системи захисту трудових відносин за участю осіб, що відбувають покарання в пенітенціарних установах	157
Волобоєва Т. В. Загальна характеристика розвитку державного регулювання страхової діяльності в Україні	127	Тімашова В. М. Політична еліта України в контексті демократичного транзиту.....	160
Ференець С. С. Роль Міжнародного трибуналу в боротьбі зі злочинністю на міжнародному рівні	130	Дьоміна О. С. Ціннісні основи політичної культури українського суспільства	163
		Медвідь Ф. М., Чорна М. Ф., Нестеренко О. С. Комерційна таємниця як правова категорія	167

САНІТАРНИЙ КОРДОН ЯК МЕТОД ПРОТИДІЇ РОЗПОВСЮДЖЕННЮ РАДИКАЛЬНИХ ІДЕЙ

Становлення і розвиток української державності, вип. 12, с. 107–109

Суспільне життя повне парадоксів. Один з них — боротьба з тероризмом по всьому світові одночасно із існуванням тенденції по збільшенню підтримки населенням радикальних угруповань, у багатьох країнах світу [див., напр. 1]. Перше пов'язано з екстремістською активністю, яка почалася більше десяти років тому з атаки на башти Всесвітнього торгівельного центру в Нью-Йорку, друге — з наслідками економічної кризи, високим рівнем безробіття, вимушеним зменшенням видатків на соціальну сферу та розчаруванням в класичних методах політичної боротьби.

Терористичні акти організовують члени різноманітних радикальних угруповань, і не лише релігійних, як було під час сумнозвісних терактів 9/11, але й молодіжних чи політичних. Так, масовий розстріл на острові Утойя був скоєний норвезьким націоналістом Андерсом Брейвіком, а підри्व федеральної будівлі в Оклахома-Сіті американцями з антиурядовими поглядами — Тімоті Маквеем та Террі Ніколсом.

Задля протидії новим терористичним актам в аеропортах всього світу посилили міри безпеки, поставили залізні рамки при вході в адміністративні будівлі, почали ретельно перевіряти відвідувачів масових заходів, однак майже нічого не зробили для того, щоб запобігти поширенню деструктивних ідей, особливо серед молоді. Виходить, що цивілізований світ сьогодні більше боїться засмаглих терористів, що можуть захопити літак, та світлих арійців, які можуть розстріляти їх дітей, ніж того, що їх діти самі можуть перетворитися на масових вбивць. Ба більше, дивлячись на зростання рівня підтримки ультраправих радикальних партій у Греції, Франції, Бельгії та інших цивілізованих країнах, виходить, що жахливі уроки початку ХХІ століття не всіма були засвоєні добре. Не дивно, що ліберально-демократичні сили знову піднімають питання про запровадження механізму “санітарного кордону” у внутрішній політиці держав [див. напр. 2].

Санітарний кордон є умовною назвою груп держав (Польща, Фінляндія, Литва, Латвія, Естонія), які стримували проникнення комуністичних ідей в західні країни з Радянської Росії та СРСР (1918–1940) [3], проте сьогодні у вузькому сенсі під санітарним кордоном в політиці розуміють систему держав, об'єднаних для створення бар'єру між країнами, взаємодія яких являє загрозу для інших. У широкому — це метод боротьби з поширенням небезпечних ідей шляхом ізоляції та відмови від співпраці з їх розповсюджувачами. Прикладом санітарного кордону “у дії” слугує об'єднання лівих та правих “системних” партій в Бельгії в *ad hoc* коаліції перед виборами з єдиною метою недопущення сепаратистів в парламент [4]. І, хоча “Фламандський інтерес” — таки прорвав санітарний кордон на останніх парламентських виборах в Бельгії, його доцільність підтверджена часом.

Питання запровадження механізму “санітарного кордону” ще до недавнього було неактуальним для України. Так, зокрема на сайті Генічеської районної державної адміністрації стверджується, що “за період 2002–2010 років у країні було зареєстровано 6 випадків вчинення або підготовки терористичних актів, що не несли значної загрози” [5]. Навіть високий рівень підтримки націоналістичної партії ВО “Свобода” на чергових виборах народних депутатів 2012 року не свідчив про радикалізацію українського суспільства. Зневірений електорат “м’яко” реагував на екстремістські заклики “Свободи”, оскільки був впевнений в їх популістській природі [6]. І лише в 2014 в побутовий лексикон одвічно толерантних українців увійшов термін терорист, коли так звані народні Донецька та Луганська республіки були визнані терористичними організаціями.

Попри існування очевидних фактів підтримки (у тому рахунку й підтримки людським ресурсом) антиукраїнських воєнізованих угруповань урядом Російської Федерації, до лав даних терористичних угруповань входять також й громадяни України, вороже налаштовані до своєї Батьківщини з різних причин. Можливості їх перевиховати в держави на сьогоднішній день немає. І коли виникає питання, як зупинити подальше розповсюдження руйнівних ідей, провідні фахівці пригадують досвід Європи, пропонуючи відмовитися не лише від перемовин з терористами, але й повністю ізолювати те населення Донбасу, що їх підтримує, депривувавши від усіх матеріальних, соціальних та культурних благ України. Такий терапевтичний хід мав би на меті показати ступінь спорідненості з іншими регіонами та залученості в загальну економіку країни, однак, чи не призведе він до подальшої радикалізації населення, інтенсифікації терористичної діяльності, розподілу на “своїх” та “чужих” тощо?

Для протидії тероризму Україні потрібен не внутрішній санітарний кордон, а довготривала реабілітація “хворих”. За умови недієздатності держави, сьогодні боротьба з екстремізмом лягає повністю на плечі громадських активістів, готових займатися роз’яснювальною роботою та політичною освітою широких верств населення, волонтерством, благодійністю, консультуванням, оскільки, розчарованість в політиці ліберально-демократичної інтелігенції не означає розчарованість в ній люмпенів, які охоче підхоплюють гучні радикальні гасла та намагаються втілювати їх у життя, не розуміючи можливих руйнівних наслідків.

Література

1. Андреев А., Польская К. Болгария: радикализация общества накануне парламентских выборов. — [Електронний ресурс] // Deutsche Welle. — 11/05/2013. — Режим доступу: <http://dw.de/p/18SLs>
2. Литвин: 5-процентный барьер для Украины неприемлем. Пусть лучше будет “санитарный кордон” // Цензор. нет. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://censor.net.ua/news/209496/litvin_5protsentnyyi_barer_dlya_ukrainy_nepriemlem_pust_luchshe_budet_sanitarnyyi_kordon
3. Яценко Н. Санитарный кордон // Толковый словарь обществоведческих терминов [Електронний ресурс]. — 1999. — Режим доступу: http://www.slovarnik.ru/html_tsot/s/sanitarn3y-kordon.html
4. Портякова Н. Бельгийские ультраправые прорвали “санитарный кордон” [Електронний ресурс] // “Коммерсант”. — 10/10/2006/ — Режим доступу: <http://www.kommersant.ru/doc/711596>

5. *Державна* політика у сфері протидії тероризму // Сайт Генічеської районної державної адміністрації. — [Електронний режим]. — Режим доступу: http://genichesk-rda.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=583&Itemid=270
6. *Лихачев В.* Тягнибок и все-все-все. ВО “Свобода” в европейском контексте [Електронний ресурс] // “Хадашот”. — № 2. — лютий 2013. — Режим доступу: <http://hadashot.kiev.ua/content/tyagnibok-i-vse-vse-vse-vo-svoboda-v-evropeyskom-kontekste>